

Vad händer när vi går över gränsen?

Lagarna bestämmer vad vi får göra och inte göra. Vad som är rätt och vad som är fel i lagens ögon. Men verkligheten är inte alltid riktigt så enkel, svart eller vit. Däremellan finns alla typer av grå nyanser. I en domstol är regeln att man hellre ska fria än fälla om det finns minsta tvivel om skulden.

Men vi är oftast snara att döma hur lite vi än vet om omständigheterna.

Många brott blir aldrig uppklarade eller inte ens upptäckta, långt ifrån alla gärningspersoner ställs till svars. För vi gör ju alla våra fel och åsamkar andra skada och lidande. Vi gör sådant som vi ångrar, sådant vi skäms för, sådant som är svårt att förlåta, för så är det att vara människa. *Den av er som är fri från synd skall kasta första stenen*, säger ju Jesus i Johannes 8:7.

Vad är det som händer när vi går över gränsen?

I *Motiv – 10 berättelser om brott* skildrar **Malin Persson Giolito** till synes ganska vanliga människor, som på olika sätt försöker få livet att gå ihop, men som hamnar i komplexa och irreparabla situationer.

Boken består av tio korta, fristående noveller där författaren visar hur lätt var och en av oss helt plötsligt och oförtänt kan hamna på fel sida om lagen. Ett felbeslut vid ett ödesdigert tillfälle räcker. Som den jurist Persson Giolito är och med den djupa kunskapen hon besitter kopplas varje enskild novell sinnrikt till olika paragrafer i Brottsbalken, Narkotikastrafflagen och Angiverilagen, där den mer intresserade kan ta del av straffskalan för respektive brott. Omslaget till boken, förtjänstfullt designat av **Lotta**

Kühlhorn, för även det tankarna till Svea Rikes Lag.

Novellerna skildrar väldigt olika situationer och moraliska dilemman där vi får möta personer som också skiljer sig åt vad det gäller ålder, kön och klassbakgrund. Ofta är det barnen som står i fokus, både som offer och förövare.

- Anders, polisaspiranten, är ute på sitt första uppdrag i "skarpt läge" och mån om att göra allt rätt enligt skolboken.
- Sofia – den tioåriga Lillan växer upp i ett missbrukarhem, hungrig, dåligt klädd och utan omsorg ser plötsligt en chans till ett bättre liv.
- Anne kämpar för sin narkotikaberoende son Jonathan med näbbar och klor och med alla till buds stående medel. När hon förstår att allt närmar sig vägs ände löser hon slutligen situationen på sitt eget sätt.
- Ulrika som i sin ändlösa kärlek, sitt kontrollbehov och omsorg om sonen Liam för honom allt längre in i en psykisk ohälsa som inte längre går att hantera.
- Lydia som går på juristprogrammet träffar Ted som läser till läkare. Det är kallt ute när de går hem från en fest tillsammans. Då Lydia vill göra något spännande.
- Victor är tjugonio år och rik. Problemet är att hans kompanjoner är ännu rikare. Han hittar då det svenska välfärdssystemet, där det går att ta skattepengar, avsedda för ungas utbildning, och omvandla dem till stora vinster.
- Sara närmar sig pension och arbetar som administratör på tingsrätten. En skicklig och betrodd medarbetare. Hon är ensam utan egna vänner. Så träffar hon B, en yngre kvinna vars son håller på att dras in i gängbrottslighet. Sara vill hjälpa henne.

Med stor inlevelse i den lilla människan, den som inte blir sedd eller lyssnad på, kombinerad med en djup sakkunskap om

rättssamhällets olika procedurer visar Person Giolito vad som händer när de här människorna på olika sätt passerar gränsen för det tillåtna.

Någon gör kanske ett medvetet fel för att det just då verkar alldeles nödvändigt, en annan begår ett fruktansvärt misstag och en tredje är desperat – ibland är det bara tillfälligheter som styr och gör att de fattar ett beslut som ska komma att förändra allt.

Novellerna är enligt min mening lite ojämna och varierar en del i trovärdighet, men några biter sig ohjälpligt fast. Det går inte att tvivla ett ögonblick på författarens uppdämda vrede över den samtid vi lever i, där allt fokuseras på fler poliser, hårdare lagar, strängare straff och där väldigt lite kraft sätts in på insatser vilka i tidigare skeden hade kunnat förhindra att det gick så illa, att konsekvenserna för de inblandade skulle bli så katastrofala.

Malin Persson Giolitos tidigare romaner *Störst av allt* och [I dina händer](#) har båda filmatiserats och finns att streama. När jag såg de här filmerna, utan att ha läst böckerna, slogs jag av hur exakt och träffsäkert hon verkar kunna borra sig in i karaktärerna med både inlevelse, stor förståelse och med ett starkt underliggande raseri över hur utsatta barn och unga i Sverige idag behandlas.

Så vad gör du själv, om du som mannen i den sista novellen, sent på kvällen innan julafton hittar en utvisad tonårsflicka som är nära att frysa ihjäl? Ringer du polisen eller tar du med henne in i värmen?

Motiv – 10 berättelser om brott

Malin Persson Giolito

Wahlström & Widstrand, 2024

© 2021 Fotograf Anna-Lena Ahlström

Malin Persson Giolito är född 1969 och uppvuxen i Djursholm. Hon tog juristexamen i Uppsala 1994 och senare också en magisterexamen. Hon har därefter arbetat vid Europeiska unionens domstol i Luxemburg, på advokatbyrån Mannheimer Swartling, i Bryssel och i Stockholm. Hon har även arbetat som handläggare på Europeiska kommissionen i Bryssel. Numera är hon författare på heltid och bosatt i Bryssel.

Tidigare recenserad: [Bara ett barn](#)